

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогічна майстерність (3 курс)
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова і література)»
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014 Середня освіта. Мова та література (із значенням мови)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач (і)	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Олександр ГОЛІК
Посилання на сайт	
Контактний тел.	+380991222835
Е-mail викладача:	a.b.golik@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 9.00-11.50

2. Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
3/90	12	12	66	залік

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: за вибором.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: *прослухані курси* – «Філософія», «Психологія», «Педагогіка»; *базові поняття* – пізнання, суб'єкт та об'єкт пізнання, чуттєве й раціональне пізнання; психічні процеси, особистість; розвиток і формування особистості, освітній процес, заклад загальної середньої освіти.

Ключові слова: педагогіка, педагог, дидактика, педагогічна майстерність, освіта, взаємодія, навчання, вчитель й учень, принципи і правила, методи та засоби, моніторинг навчальних досягнень, технології навчання.

Предмет навчальної дисципліни є теоретичні і методичні основи формування педагогічної майстерності вчителя та вдосконалення його професійної діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх учителів потреби професійно займатися самовихованням, адаптуватися до педагогічної професії, самовдосконалюватися, проявляти свій індивідуальний творчий потенціал в освітній діяльності.

3. Перелік тем навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність педагогічної майстерності вчителя та її значення у вихованні

Поняття педагогічної майстерності. Суспільна значущість професії вчителя, його функції. Структура педагогічної діяльності вчителя. Мета діяльності педагога – формування творчої особистості учня в процесі навчання та виховання.

Об'єкт педагогічної діяльності. Професійно-педагогічна діяльність. Мета педагогічної діяльності.

Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності.

Елементи педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, здібності до педагогічної діяльності, педагогічна техніка, професійна компетентність.

Педагогічна ситуація. Педагогічна задача.

Самовиховання вчителя.

Тема 2. Взаємозв'язок шкільної та театральної педагогіки

Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі. Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру.

Театральне мистецтво у вимірах педагогіки, психології, естетики.

Спільне й відмінне в театральному і педагогічному мистецтві.

Педагогічна та акторська дія. Педагогічна сумісність і педагогічне сприймання.

Урок – театр одного актора.

Тема 3. Педагогічна техніка вчителя

Поняття педагогічної техніки. Внутрішня техніка – самопочуття педагога: педагогічний оптимізм, впевненість у собі, наявність вольових якостей (цілеспрямованості, самовладання, рішучість). Психологічна стійкість. Техніка організації контакту. Управління педагогічним спілкуванням. Техніка навіювання. Почуття гумору.

Зовнішня техніка. Елементи зовнішньої техніки вчителя (вербальні й невербальні засоби). Зовнішній вигляд педагога. Міміка. Пантоміміка. Керування емоціями, збудження творчого самопочуття. Опанування умінням соціальної перцепції (техніка керування увагою, уявою). Техніка мовлення (дихання, дикція, гнучкість, темп мовлення).

Тема 4. Педагогічна риторика. Майстерність публічного виступу

Основи риторики. Імідж вчителя крізь призму риторики.

Формування риторичної культури особистості в школі нового типу.

Визначення поняття «суперечка», її види. Про предмет суперечки. Визначеність позицій та поглядів полемістів. Деякі правила, нормально-логічні закони суперечки.

Структура доведення. Види доведень. Логічні помилки в доведенні.

Спростування. Використання полемічних прийомів.

Класифікація питань. Види відповідей.

Тема 5. Майстерність педагогічного спілкування та впливу на учнів

Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.

Педагогічне спілкування як діалог. Контакт у педагогічному діалозі. Структура педагогічного спілкування: моделювання педагогом майбутнього спілкування; початковий етап спілкування; керування спілкуванням, аналіз спілкування.

Стиль педагогічного спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний.

Конфлікт у педагогічній взаємодії.

Особистість вчителя як інструмент впливу в педагогічній взаємодії. Комунікативність. Емпатія.

Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування. Увага й уява вчителя.

Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання.

Індивідуальна педагогічна бесіда. Прийоми педагогічної взаємодії.

Урок як навчальний діалог учителя з учнями.

Тема 6. Педагогічний такт вчителя

Поняття «такт» і «тактика». Співвідношення понять «такт» і «педагогічний такт».

Такт і культура спілкування вчителя і учня. Функції та принципи педагогічного такту.

Педагогічний такт як здатність вчителя встановлювати педагогічно доцільний стиль відносин з учнями. Педагогічний такт на уроці. Особливості прояву такту вчителя на уроці та у позакласному спілкуванні.

Педагогічний стиль і дисципліна.

Умови оволодіння педагогічним тактом.

4. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (заліку) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Методи навчання: мозковий штурм, дискусія, метод проблемного викладення матеріалу, евристична бесіда, проєктний метод, професійно орієнтована гра.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм "Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті" (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

6. Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять. Лекційні заняття оцінюються на основі складених конспектів лекцій. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь здобувачів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі конкурсу педагогічної майстерності. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час поточного контролю та підсумкового контролю та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1. Розподіл набраних здобувачем вищої освіти балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Лекційне заняття 1		1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 2			1	1	1	1	1
Лекційне заняття 3				1	1	1	1
Лекційне заняття 4					1	1	1
Лекційне заняття 5						1	1
Лекційне заняття 6							1
Усього	0	1	2	3	4	5	6
Практичне заняття 1	2	4	5	6	8	9	10
Практичне заняття 2	2	4	5	6	8	9	10
Практичне заняття 3	2	4	5	6	8	9	10
Практичне заняття 4	2	4	5	6	8	9	10
Практичне заняття 5	2	4	5	6	8	9	10
Практичне заняття 6	2	4	5	6	8	9	10
Творчий конкурс ПМ	3	9	10	12	14	17	20
Самостійна робота	2	4	5	7	9	12	14
Усього	17	37	52	55	71	83	94
Разом максимальна кількість набраних балів	17	38	54	60	75	88	100

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

7. Список рекомендованих джерел:

1. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навчальний посібник. Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 242 с.

2. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
3. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. Вінниця: «Твори», 2019. 240 с.
4. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с.
5. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. К.: СПД Богданова А. М., 2008. - 376 с.
6. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навчальний посібник / О. М. Топузов, О. В. Малихін, Т. Л. Опалюк. Київ: Педагогічна думка, 2018. 292 с.
7. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб.; За ред. Зязюна І.А. К: Вища шк.; 2006. 606 с.